

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Clasele IX-XII
Etapa națională
2 aprilie 2026
Clasa a XI-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto. Utilizarea acestora va atrage după sine descalificarea concurentului.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Total: 100 de puncte.**

Citește cu atenție textele de mai jos.

A.

Astfel cum ședea pe scaunul lui, plecat cu pieptul înainte, fiindcă scaunul n-avea spate și sprijoane*, cu mâinile căzute cruciș peste genunchi, fruntea lui puternic lucrată căpăta prin acea poză aplecată un fel de arătare adâncită, părul prin poziția asta era urcat în sus, parte cădea fără ordine peste tâmple — unele vițe umpleau fruntea cu argintul lor mătăsos, parte se mai ținea urcat, dară înfoiat în vechea lui ordine. Ochii, adânciți în boltiturile lor, păreau a fixa un punct sub încrețitele sprâncene, buzele gurii se umflase crețe în meditațiune, iară barba îndoită de aplecarea pieptului își răstrea în sus capătul stufos și argintiu, dând întregii fețe o arătare nemulțumită și rebelă. Lumânarea subțire și încolăcită de ceară arămie, care sta lipită de masa plină cu cărți deschise, întindea mucul negru și crestă și lumina roșie și turbure în cămară, abia ajungând icoanele călugărești de pe pereți, adâncind umbrele din fața visătorului [...] și îngălbînind părul său cel alb și trăsăturile cele bătrâne ale feței. Mâna mică și păroasă întorcea, cu degetul muiat, paginile unse ale unui manuscript grecesc de astrologie zugrăvit cu cercuri și figuri geometrice roșii... Literale începătoare ale fiecărui capitol erau ca de tipar și roșii... Ce căta el în acea carte? Adesea nimerea între foi zăloage de mătase cadrilată ori verde, acolo-și oprea privirea mai multă vreme, apoi iar întorcea și scria cifre pe o hârtie, însă bisericește — adică cu slove; o tăcere adâncă era în cămară și numai pana cea veche de găscă scrâșnea pe hârtia vânăată și grunzuroasă ori suna izbită de călimările pline c-o cerneală cleioasă și oțetită. În urmă el închise manuscriptul vechi, plin de note marginale scrise foarte mic și legat în pergament; îl aruncă cu nemulțămire peste o claie de cărți și-și netezi barba cu expresia unei profunde neîndestulări cu sine însuși.

Moș Iosif avea un defect foarte mare. Cu o măiestrie rară el știa să se înșele pe sine însuși. Toate dezlegările pe care i le-nsufla mintea lui sănătoasă și ageră el gândea că provin numai din combinațiile astrologice, în care el încifra ceea ce nu era în ele. Unde mintea lui proprie nu-i da o dezlegare, acolo nici astrologia cea grecească n-o putea face nemijlocit. [...]

Adesea-i venea greu de viață, nu pentru că trăise prea mult, ci pentru că ajunsese cu capătul până într-o vreme, a cărei înțelegere-i lipsea. Nu că doar ar fi prețuit pe oamenii moderni, ori ar fi crezut în superioritatea lor spirituală. Cu drept cuvânt presupunea cum că ei nu au decât lustrul exterior al unei culturi, pe care nici n-o înțeleg, nici nu știu s-o reprezinte — toți acești oameni tineri erau atât de deșerți, atât de lipsiți de cunoștințe, încât i-ar fi fost lesne să-i rușineze prin întrebările sale, de natură mireană* chiar.

Mihai Eminescu, *Moș Iosif* (publicat postum)

**sprijoane* - scânduri pe care se sprijină ceva sau care susțin ceva

**mirean* - care nu ține de biserică; laic; nebisericesc; lumesc

B.

Când privesc mult timp un punct fix pe perete mi se întâmplă câteodată să nu mai știu nici cine sunt, nici unde mă aflu. Simt atunci lipsa identității mele de departe ca și cum aș fi devenit, o clipă, o persoană cu totul străină. Acest personaj abstract și persoana mea reală îmi dispută convingerea cu forțe egale.

În clipa următoare identitatea mea se regăsește, ca în acele vederi stereoscopice unde cele două imagini se separă uneori din eroare și numai când operatorul le pune la punct suprapunându-le, dau deodată iluzia reliefului. Odaia îmi apare atunci de o prospețime ce n-a avut-o înainte. Ea revine la consistența ei anterioară, iar obiectele din ea se depun la locurile lor, așa cum într-o sticlă cu apă un bulgăr de pământ sfărâmat se așează în straturi de elemente diferite, bine definite și de culori variate. Elementele odăii se stratifică în propriul lor contur și în coloritul vechii amintiri ce o am despre ele.

Senzația de depărtare și singurătate, în momentele când persoana mea cotidiană s-a dizolvat în inconsistență, e diferită de orice alte senzații. Când durează mai mult, ea devine o frică, o spaimă de a nu mă putea regăsi niciodată, în depărtare, persistă din mine o siluetă nesigură, înconjurată de o mare luminozitate așa cum apar unele obiecte în ceață.

Teribila întrebare „cine anume sunt” trăiește atunci în mine ca un corp în întregime nou, crescut în mine cu o piele și niște organe ce-mi sunt complet necunoscute. Rezolvarea ei este cerută de o luciditate mai profundă și mai esențială decât a creierului. Tot ce e capabil să se agite în corpul meu, se agită, se zbate și se revoltă mai puternic și mai elementar decât în viața cotidiană. Totul imploră o soluție.

De câteva ori regăsesc odaia așa cum o cunosc, ca și cum aș închide și aș deschide ochii: de fiecare dată odaia e mai clară — așa cum apare un peisaj în lunetă, din ce în ce mai bine organizat, pe măsură ce, potrivit distanțele, străbatem toate voalurile de imagini intermediare.

Într-un sfârșit mă recunosc pe mine însumi și regăsesc odaia. E o senzație de ușoară beție. Odaia e extraordinar de condensată în materia ei, și eu implacabil revenit la suprafața lucrurilor: pe cât de adânc a fost valul de nelămurire, pe atât de înaltă este culmea lui; niciodată și în nicio împrejurare nu mi se pare mai evident, decât în acele momente, că fiecare obiect trebuie să ocupe locul pe care îl ocupă și că eu trebuie să fiu cel care sunt.

Max Blecher, *Întâmplări în irealitatea imediată* (1936)

Itemul I

30 de puncte

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Ilustrează două particularități ale tiparului descriptiv din textul A 4 puncte
2. Explică rolul unei comparații din textul B. 6 puncte
3. Prezintă două trăsături ale romantismului identificate în textul A. 8 puncte
4. Comentează semnificația secvenței din textul B: „De câteva ori regăsesc odaia așa cum o cunosc, ca și cum aș închide și aș deschide ochii: de fiecare dată odaia e mai clară — așa cum apare un peisaj în lunetă, din ce în ce mai bine organizat, pe măsură ce, potrivit distanțele, străbatem toate voalurile de imagini intermediare.”. 8 puncte

Notă

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 26 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă răspunsurile sunt formulate în enunțuri și dezvoltă subiectul propus.

Itemul al II-lea

30 de puncte

Imaginează-ți că ești prieten cu Moș Iosif din textul A și acesta ți s-a confesat. Redactează o pagină de jurnal, de minimum 150 de cuvinte, în care să reflectezi *asupra singurătății ființei umane*, integrând secvența: „o tăcere adâncă era în cămară și numai pana cea veche de găscă scrâșnea pe hârtia vânăta”. Vei include o secvență narativă relevantă pentru conținutul jurnalului.

Data redactării jurnalului este 2 aprilie 2026.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 26 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă textul tău are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus.

Itemul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu, de minimum 600 de cuvinte, despre *frământările ființei umane în momentele definițiilor ale existenței*.

Pe parcursul eseului, vei valorifica cele două texte citate și experiența ta culturală (literatură, arte plastice, cinematografie, muzică etc.).

Notă

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/raționamente logice/dezvoltarea argumentelor/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 26 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseul are minimum 600 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.